

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj
Négy soros hirdetésért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű s több soros
hirdetéseik alkalmán a fent
munkadíj minden sorra 30 kr.
Négy soros hirdetésért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű s több soros
hirdetéseik alkalmán a fent
munkadíj minden sorra 30 kr.

„Nyitár”-ban megjelenő kiel-
menny minden sorra 30 kr.

Hirdetéseket felvételek a kiadó-
házban, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHNER-
MÁN H. könyv. irodájában is.

Név nélkül vagy börtönmentesül
beküldött kéziratok nem vétel-
nek figyelembe.

Kéziratok visszakem-
adottnak.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Négy évre . . . . . 10 frt.-kr.
Fél évre . . . . . 5 „
Negyed évre . . . . . 2 „50.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden
közlemény főcíme, Vasce-
né földrajzi, a szerkesztőségbe
börtönmentesül küldendő.

Előfizetési helyben
TALBODI K. LAJOS és társai.
OSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésében és a kiadóház-
ban KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában a postahivatalok
nélkül.

S.
nagyérdemű községet ér-
ő anyagból készült
mek,
lábbeli
and az igen tisztelt cipőt
sőbb árban szolgálhatni, a
illo t sztelettel
ALK OTTO.
reczenben a városház
épületben
gdí K. Lajos könyvkeres-
kedése mellett.

Ternó!
erenceszámok kiadásának Buda-
esét és örömteljes jöletét vára-
a csaknem természetkívüli éles-
használatával mindenkinek ön-
től kapott számkok
ve aki ez előtt szegényes visz-
ény jóra való ember lehetne bol-
bölgy jótékony működéséről
társaim minél előbb fordulának
zámok híre még nem eléggé ter-
személyesen meggyőződni volt
szett köszönőirat, melyek közt
önféle okok miatt ne bocsássa
terjedhet el kellőképen a híre
en egyedül „Fortuna” lottója
boldogulását némileg előidézhe-
a tisztelt olvasó közönséget,
név költség járó szerencse
ékül Tóth Anna urnához oly
hogy örökké hálás emlékezet-
urnót.

DA GYAR
LY
Nr 5-7.
Mantinel-
ea
sa, tartóssága, mindenemű más
at tekesztlonként. Az én ki-
akkal minden tekintetben egyen-
2 mm. 5 frt.; 63-66 mm. 6 frt.;
k ingyen és börtönmentesül.

eti hirdetés.
en sz. kir. város tulajdoná-
alábbi hatrendű jövedelem
ni nagy csapszék,
kuti kocsmá,
yseum vendéglő és magas
as csapszék,
y csapszék,
skerti csapszék
k évi november 2-án d. e.
a városház nagy termében
ilvános árverésen bérbé fog-
— az árverési feltételek a
vevői hivataban megtekint-
zenben, 1885. október 8-án.
A városi tanács.

Az antiszemita párt.

(K. B.) Milyen furcsán venné ki az magát, mennyire nem volna illő a XIX-ik századhoz, ha parlamentünkben ilyenforma pártok léteznének: anti-katolikus párt, anti-kálvinista párt, vagy anti-lutheránus párt. Nemde mosolygna rajta minden felvilágosodott ember, nem itélné-e el miatta hazánkat a külföld?! És mégis, ha a felsorolt pártok nem léteznének is, létezik hozzájuk hasonló — s ez az antiszemita párt.

Nem vagyok szerelmes a zsidókba. Nagyon jól tudom és látom bűneiket s készséggel elismerem, hogy az antiszemizmusnak van oka és jogosultsága, mert a zsidók nagy része usztoráskodással s egyéb tisztességtelen vagyonszerzési módokkal tönkretette a föld népét, a pálinkával megmetyelgette erkölcsét — s e mellett a zsidóság a hazai germanizáczió nak egyik főtámasza. Igaz ugyan, hogy itt-ott magyarosodik a zsidóság, de egy magyar zsidóra mégis 100 német zsidó esik. A zsidók egyéb bűneikhez számítva még azt a megalázó, szolgáléktséget, ha szegények, azt a dőlőfőt és pöffeszkedést, ha egy vagy más uton meggazdagodnak: bizony nincs okunk megszeretni az Isten választott népét.

De parlamenti pártot alkotni azon czélból, hogy az antiszemizmusnak a nélkül is magasan lobogó lángja még inkább felélesztessék, — mely pártnak ne legyen más kiűzött czélja, mint pusztán az antiszemizmus: érthetetlen és helytelen dolog. Mert világszerte az, hogy a zsidók kérdés nem politikai, hanem társadalmi kérdés s e kérdést csupán a társadalom oldhatja meg helyesen.

Értem én azt, ha valaki a zsidóság tulkapásai ellen küzd, ha figyelmezteti a keresztyén társadalmat arra a veszélyre, mely azon óriási pénztökből háromolhatik reá, melyet a zsidók összeharcsoltak, — de hogy egy, a közélet terén működő férfinak ne legyen más életfeladata, mint pusztán az antiszemita elveket hangoztatni s ezen elvet politikai párt állás pontján elfogadni: az nemcsak érthetetlen, hanem káros is a hazára nézve, mert ezen elvek felemészítik idejét s erejét s más égetőbb kérdéseket figyelmen kívül hagy, holott talán ezek érdekében sikeresebb lenne a küzdelem.

Az országgyűlési antiszemita párt működése is meddővé válik a miatt, hogy minden kérdést antiszemita szempontból bírál el s e felfogás következtében munkássága szűk körre szorítottatik s egyoldalúvá válik. Epen azért van elszigetelve a párt a többi parlamenti pártoktól, azután meg saját kebelében sincs egyetértés, pedig ha valahol, ugy e pártban kellene tökéletes összhang és szigorú fegyelem, mert a kisebbségnek csak ugy van hatása, ha egyöntetűleg működik, ha akaratát egyhangulag nyilvánítja.

Az antiszemita pártnak — el kell ismernünk — van, még pedig nagy népszerűsége s semmivel se lehet ma annyi tapost aratni, mint az antiszemita elvek hangoztatásával, mely elvek most — különösen a luczairituális porletárgyalása óta — folyton nagyobb-nagyobb tért nyerne. És oly nagy támasz mellett, mely az antiszemita párt háta megett áll, — mégis meddő e párt küzdelme, mert czéljai tulhajtottak a el lehet mondani: »medicina peior morbo« (az orvosság rosszabb a betegségnél).

Tessék a zsidók kérdés helyes megoldásáról gondoskodni, tessék kellő óvszert használni a betegség ellen, tereljék az antiszemizmust gyakorlati irányba: ez lenne az antiszemita párt feladata, — de folyton csak azt hangoztatni, hogy a zsidóság ilyen meg ilyen bűnököt

követ el, a társadalmat ennyire meg ennyire veszélyeztetni: felesleges és untató dolog, mert azt a nélkül is tudjuk, — adjanak gyakorlati irányt az antiszemizmusnak, mutassanak kivezető utat a chaosból: akkor lesz az antiszemita-pártnak szerepe és feladata, — míg most nem tesz egyebet, minthogy falra hánnya a borsót!

A 48-as honvédek gyűlése. Az előértekezleten — mely vasárnap tartott a Szikszai I. emeleti teremben — a korelnöki széklet Csiki Sándor foglalta el s a szabolcsi képviselő, Krudy kijelenté, hogy a Görgey-féle rehabilitáció ügyét nem kívánja kérdés tárgyává tenni, mert az már határozatilag ki van mondva. Beké Mihály debreczeni képviselő még a szabályrendelet reviziójába sem akar bocsátkozni s azt tarja, hogy a mostani gyűlésnek egyedül tárgya a tisztújítás lehet, egyéb semmi. Az értekezlet ezen értelemben határozott. A hetfői gyűlésen, melyet a kiállítás zeneapavillon nagy termében Tiszai László nyitott meg megejtették a szavazás. Szavazott 147 képviselő, — s a szavazásnak következő eredménye lett: Elnök Tiszai László, Alelnök Sarkány József, Degre Alajos. Választmányi rendes tagok: Kókényessy Szaniszló, Schneider Antal, Fornszek Sándor, Ivánka Imre, Jekelfalussy Lajos, Gajzák Salamon, Kozma Zsombor, br. Lipthay Béla, Vadnay Károly, Bellaagh Imre, Szentgyörgyi Imr, Feleki Miklós, Tóth János, Várady Gábor, Vangel Károly, Mikár Zsigmond, — Pethő Vilmos, — Lévy Henrik, Lázár Mihály, Barbach Peter, Szijgyártó Zsigmond, V. Kovács László, Petrovay Ákos, Balogh S., Gaál Ernő, Szőgyényi Emil, Szász Károly, Lupják István, Maróthy János, Gelléri Szabó János.

Összesen 30, kikhez még 15 póttag választott. Jegyzők lettek: Kühnel Ign. és Beniczky. A rehabilitáció kérdése Krudy Gyula felszólalása után örökre levétetett a napirendről, s így a márczus 9-iki határozat, — mely kimondta, hogy Görgey hazatérül — teljes épességében fenmaradt. Ezután az alapszabályok reviziója került a napirendre, melyet a gyűlés tárgyalás alapjául elfogadott, s részletes tárgyalásába be bocsátkozott, s annak egy szakaszai hosszabb vita után megváltoztatva fogadtattak el. Kiküldött még egy számvizsgáló bizottság is, melynek feladata lesz a számadásokat megvizsgálni és a jövő közgyűlésnek jelentést tenni.

Este a bankettre gyűltek össze a gyűlés tagjai, honnan a horvát bannak, és a lengbéri és krakkói polgármestereknek üdvözlő táviratokat küldtek.

A forrongó Balkán. Törökország — végre-valahára — lazasan kezd szűl a háborúra. Jelenleg 126 ezer embert szerel fel. A Lloyd-társulatnak négy szállító gőzöse és négy török gőzös folytonosan közlekedik csapatokkal a fedélzetén, a kis-ázsiai és európai partok között. Egy hadsereg Rumélia ellen indul, egy másik Szófia ellen fog operálni. A porta jegyzék utján tudtára adta a nagyhatalmaknak, hogy ha nem nyújtanak neki biztosítékot Görögország ellen Szerbia támadásai ellen, vagy haladéktalanul Szerbia támadásait, török csapatokból jeletnek indítja csapatait. Török csapatokból jelenleg Drinápolyban 11,000, Kosszovóban 15,000, Konstantinápolyban 22,000, Szaliniki-15,000, Macedónia más részeiben 17,000, ban 11,000, Macedónia más részeiben 17,000, a kelet-ruméliai határon 30,000 ember áll. Vessel pasa 12 tábor nizammal Prisztinában erős földművek mögé sáncolta magát. Az albánok kibékölték a törökekkel és a szerb határt őrzik. A Lloyd-társulat szerződésre lépett a török kormányval, kötelezve magát arra, hogy a jövő hetekben 50,000 embert és 2000 lovat szállít a Fekete- és Marvány-tenger kikötőiből Konstantinápolyba, Gallipoliba és Dedegácsba. — E hó 10. és 11-ike közti éjjel mintegy 60 tagból álló montenegrói ziványbanda, a szerb határon át Ivanje községbe rontott s az ottani bírót kirabolta. Az üldöztes híre az azonban kerekelt oldotak s Bulgáriába menekültek. Berlini hírek szerint az a merev ellenáll, melylyel Szerbia és Görögország a határmak intő figyelmeztetéseire válaszoltak, a kabineteket arra indította, hogy arra az esetre, ha Szerbia és Görögország mégis harca akcióra ragadtatják magukat, diplomáciailag intervenciót kell fogadni Athen és Belgradban és a portát fogják akarattal végrehajtásával megbíni. Athenben nagy néptömeg tüntetést rendezett s a mozgósítás elrendelését és a háború megindítását követelte. Delinisz az ordító néptömeghez beszédet intézett, melyben konstataulta a helyzet nehézsé-

gét, mely szükségessé teszi, hogy Görögország a csapatokat mozgósítsa.

Az osztrák kormány párt felirati javaslatát, melyet Zeithammer képviselő szerkesztett, a trónbeszéd gondolatmenetét követve a lojalitás hangoztatása után mindjárt a Magyarországgal való kiegyezésre tér át. E passzus így hangzik: Teljes tudatában vagyunk azon kiváló jelentőségnek, melylyel ama tárgyalások bírnak, melyek legközelebről oly czélból indulnak meg, hogy a magyar korona országainak országgyűlésével újabb egység kössessék. Azon meggyőződéstől áthatva, hogy e pénzügyi és gazdasági kérdéseknek csak oly megoldása válthatik az egész javára, mely mindkét szerződő fél üdvös fejlődését biztosítja, belebocsátkozunk e tárgyalásokba az együttműködés s az igazságosság és méltanyosság szellemében, de mindenkor szem előtt tartva ama felelősségtejes kötelességet is, melyet a monarchia általunk képviselt felelő érdekei vállainkra raknak. De legszorosabb figyelmünkben fogjuk részesíteni a monarchia pénzügyi és gazdasági viszonyaira nézve annyira fontos ama kérdéseket is, melyek az osztrák-magyar bankszabadságadalmának lejáratá alkalmából fognak felmerülni és törekedni fogunk, hogy azokat oly módon oldjuk meg, mely a monarchia, annak minden egyes részese az iparral mezőgazdasággal foglalkozó lakosság érdekeinek lehetőleg megfelel. Az Ausztriában folyvást napirenden lévő államjogi viszályokkal szemben a felirat oda nyilatkozik, hogy bár a birodalmi egységben a monarchia hatalmának első alapfeltételét látja, nem kevésbé hiszi, hogy ezt a hatalmat a birodalmi egység alapelvein nyugvó tartományi autonómia szerves fejlődése a leghathatósabban fejleltheti. Ezért a tartományok részére a nép szellemi és anyagi érdekeinek egyenlő ápolását, különösen a közoktatás terén az egyenjogúság elvének érvényesítését reklámálja a koronától. Egyebekben a felirat a trónbeszéd parafrazisa.

Bosznia Hercegovina. Most már Triesztből és Dalmáciából is megerősítik, hogy az okkupált tartományokban a csapatok létszámát fokozták. Az őszi csapatváltozások rendes alkalmából a szokottnál sokkal nagyobb számú katonacsapatok szállnak Triesztben hajóra, Dalmáciában pedig a tengerparti városokban szemmel látható már is az élénkebb katonai élet. Magánutazók jelentése szerint mind két tartományban a népszerűség nagy figyelemmel kíséri a balkánbeli eseményeket s háboru esetén a főkelet itt is valószínű. A montenegrói és szerb határ különben most már megszorított csapatok őrzik. — A bosznia budget a közös pénzügyminisztérium által már meg van állapítva. A kiadások a múlt évéhez képest magasabbra vannak véve.

Hadsereg és delegáció.

Sulyosan nyomják Európa nemzeteit az állandó hadseregek költségei. A hatalmon s nem a szabadságon alapuló társadalmaink szerveztük neveite nyugt alatt már-már öszeroskadnak. Pedig mint minden intézmény, mely elni akar, ugy a militarizmus is, ellenállhatlan terjedési, fejlődési hajlammal bír, s így aligha van remény, hogy önként támadjon benne ellenkező áramlat.

De a külföld nepei ama roppant áldozatokért mégis némi előnyöket kapnak cserébe. Az állami, nemzeti egység és összetartozás ezerte ott élénk tápot nyer az általános vedkötelezettségben; sőt a védszolgálat által megszokott s a szabadsággal üdvösen összeférő fegyelem még mindig leguhatályosabban ellensúlyozza az államellenes, felforgató áramlatokat, s különösen a szocialisztikus mozgalmat.

Nálunk a katonai nevelés mindez előnyei elesnek. Hadseregünknek nincs nemzeti jellege. A román vagy szerb katoná nem viszi haza a szolgálatból a magyar állam és magyar király-ság eszméjét, ott csak császárt és német szót ismeri meg. A nemzeti tekintely, a magyarosodás egyik roppant hatályos eszközéről tehát lemondottunk. Nagy kárt vall azonban az állam fensége is. As alkotmányos harcok idejéből áthoztuk s rend és fegyelem elleni idegenkedést. Míg más művelt államok polgára büszkén bevallja adó alá kerestét, nálunk ügyetlen és a ki-el nem tagadja. Csak egy adónemet fizetnek szívesen — a hadmentességi adót, míg a fran-

cia fiatal ember restelli, ha nem válik be katonának.

Hiszzen nyílt titok, hogy országsszerte nyereséges üzlet a katonamentesítés.

A művelt osztálynál különösen érthető ez idegenkedés. A tényleges tiszt nem vallhatja magát többé magyarnak, testestül-lelkestül. De ha ez nem is bántaná, társadalmilag is kellemetlen helyzetbe jut. A házastiszt családjával egyik helyőrségből a másikba vándorol, a gyermekek helyes nevelése majdnem lehetetlen, a rangfokozat nyúg minden életviszonyaira kibát. Mindez megvonta a kardhordozó uraktól a nőnem régi rokonszenvét. De a mindennapi érintkezésben is annyi mindenféle határt kénytelen a tiszt betartani, társalgása oly szűk-körű és kellemetlenül fessze, hogy itthon, ha magyar eredetű is, keserű elszigeteltség vár rá.

De az egy éves szolgálatról is szívesen elmarad az intelligens, hazafias ifjuság.

A kit mégis elér, sorsán könnyítendő, kedv nélkül törekszik elérni a tartalékos tiszt rangot. Ezt azonban leggyakrabban csak ösztönözés árán szerezheti meg. Nem szívesen jut tehát oda az önzertés ifjú, a hol a szolgálattal, a politikai és egyéb elteltséget, a hiu diszolgós vágyát nevelnek fel benne.

De ha már lemondunk arról, hogy úgy mint másutt, nálunk is a hadsereg a hazafisággal az állami rend tisztelétet fejlessze — mégis legalább egyet megkívánhatnánk: a harc-képességet.

Miben áll erre nézve a nemzet alkotmányos befolyása?

Sajnosan furcsa lesz megint a látvány, melyet itt delegációktól várhatunk.

Az ellenőrzés joga rövid, selejtes költ-segvesztési vitában nevetéses módon gyakoroltatik.

Az ellenzék tagjai vagy nem értenek a dologhoz, vagy pedig a kormányképesség felélen megőrése miatt, óvakodnak a ne nyulj-hozzám bajait feltárni.

A szerepek már jóelőre el vannak osztva a kormány párt képviselői közt. Ki vannak jelölve a tétélek (persze e czélból kétszeres összegben előterjesztve) melyeken törölni szabad, a fontoskodó interpellációkkal is kiki meg van bízva, hogy kész alkalmat nyújtsanak a teljesen kielégítő válaszokra. A közvélemény előtt pedig nagy garral kürtölik a nagyszerű eredményt.

Nem megalázó-e az ily eljárás? Leghelyesebb volna, ha az egész delegáció elvinnék a dunai nagyhatalmat jelképező monitorra — ebédelni s ott pohárcsengés között megszavazná a budgetet.

Persze akkor nem akadna alkalom a nagy hadvezéri szellemű előadóknak, borzasztó szakképzettségüket fitogtatni.

Vakok közt a felszemű már király; hamarjában készült színpadi hadnagycsoka néhány betanult szakzsargon frázissal „a vitát komoly színvonalra emeli.”

Pedig sokat lehetne és kellene változtatni hadi szervezetünkben a nagyhatalmi aspirációk dacára, vagy épen miattuk.

A gyalogos katoná négy hónap alatt tökéletesen ki van képezve (háboru idején már hat heti betanítás után a csatasorba küldetik).

Minek tehát a háromévi szolgálat? Állítólag a könnyebb mozgósítás érdekében és azért, hogy a tiszt rendelkezék gyakorlati anyag felett.

A valódi cél a „belső feketentartás.” Az abszolutisztikus kémszellem örökét, a népben való gyanakvást drágán kell megfizetnünk. Hiszen például a svájci tisztikar évenként alig nyolcz hétig rendelkezik legénység-gel és mégis a német szakirok a legjobbak élére sorolják.

Az agrárius és minden egyéb bajok nagyot javulnának a birodalom veszélyeztetése nélkül, ha az alkotmányos tényezők kellő erejűvel követelnék a felesleges anyagi és munkaerőparálás megszüntetését; különben, ha kitűne háboru, lesz katoná, de nem lesz se pénz, se hitel.

A lovassági tisztikarban még annyira otthonos a gavalierszellelem, hogy a legtöbb a szoiaglatot nem tekint komoly munkával és tanulmánnyal járó hivatásnak. Még mindig bölcsességnek tekintik amaz erendes mondatát: a lovas nem az észével győz, hanem . . .

Stuart, amerikai föderatív tábornok lovas raid'jei és a német dászidások páratlan firkészései óta pedig már nem lehet győzni obistos-féle huszárcsinyekkel, — a modern csatatereken csak komoly kötelességérzet és nemes lelkesedés hozhat diadalt.

De mit szólnának a Dienstreglemben megöszül, soha semmiben ki nem tnt osztrák generálisok? Nem; a hadsereget reformálni nem szabad. (B. H.)

Debreczen — őszzel.

Ha posta volnék. leírnám az ős szomorú költését, a hervadó virág kelyhén csillogó harmatcseppeket, a lombja-vesztett, hangtalan erdőt, — a rónaságot, a mint delibáb helyett ráborul az őszi köd. Hiszem is, hogy leírásomnak lenne hatása, mert — különösen most, midőn őrös a zsebem — oly elégiakus színezetet tudnék bele önteni, hogy riva fakadna rajta még az is, a ki gyerek-kora óta, mikor az apai kéz utolszor elindította, nem sirt. De hát — hála Istennek — nem vagyok poeta, így fel vagyok mentve attól, hogy őszi kesergéseket írjak, tölem elég az is, ha egy kis karcolatot össze tudok komponálni.

Gyönyörű őszi idők jár, — valószínűleg azért, hogy feledtesse velünk némileg a hervadást. Az őszi felöltők, teli kabátok még mindig a zálog-házban pihenhetnek, — mert bizony — a kinek nincs épen beka vére — még estként is eljárat egy szál könnyű kabátban. Az őszi nap — mint haldokló lányka utolsó mosolya — (Ugy-e bár, szép hasonlat?) bágyadt fényvel tekint le a vidékre, bearayozza a sárguló lombokat, mint a tört szívet a régi szerelem vissza-térő emléke. (Ejnye, de jól venné ez ki magát versben!) Dalos madár nem zeng a bokron, elvándorolt oda a hoi a citromfá virágzik. Hanem helyette megerkeztek a varjúk, csoportosan ülnek a háztetőkön már, s rekedt hangon azkiabálják: „kár! kár!”

Megélenkít a város. Visszatértek a fürdőzők, kik nyáron, csakhogy fürdőbe mebesenek, betegnek képzelték magukat s most meg már azt hiszik, hogy kigyógyultak. Kiam, csakhogy most meg a tárczájuk e-ett sorvadása. De mit gonyolom én a más baját? Hisz saját tárczám is abban a hibában leledzik, sőt ez neki a rendes symptomája, hogy horkán vagyok azon állapotban, úgy kirabolatástól kelljen tartanom, — s ha tárczacikkem is olyan őrös lesz, mint a bugyellárisom: akkor még Betűbe u urambátyám sem fogja elolvasni, ki a „Bika” kávéházban rendel egy pohár vizet s olvassa potyára a lapokat. Vakula meg!

Az arany ifjúság, a haza reménye, szinte megerkezett. A fősikola — mint valami népes mékás — ugy nyüzsgöl tölk. A tudomány mézet szedegetik ottan, de velök nem ugy bánnak el, mint a méhekkel, — hogy midőn sok mézet gyűjtöttek már össze, kiöik öket, — hanem — midőn megvannak rakodva a tudomány mézével — szabad szárnyra bocsátják öket s ismét új rajok vándorolnak be a hatalmas kaptárba, melyet büszkén, de joggal neveznek „a magyar protestantizmus várnegyszögének.”

Gyönyörrel töltötte el a szemlélet az a pezsgő, eleven élet, mely az ifjúság körében az iskolai év elején mutatkozott.

Napi-renden volt a különféle egyetek elnökeinek választása. Folyt a korteskedés javában. Néha a képviselőválasztás nem mutat oly mozgalmat, mint a minőt az ideikönyvtárnok választás mutatott. Búszkén viselte a jelvényeket mindenik párt, különösen a „bagoly-deák”-ok, kik először izlettek meg az alkotmányosságot, először érezték, hogy mily dicsősség és édes öröm az, szavazó polgárnak lenni. Eljárbattak a pártgyűlésre, együtt ihattak a vén deákokkal, sőt még egy pár jogással és theologussal „bruderschaft”-ot is ihattak! Ez volt aztán a dicsőség, melytől káprázott a bagoly szemel. Volt is ám ivás! Hat kocsmárosnak minden borát megitták s a kocsmárosok nem is bánák, ha az egész iskolai év választásokból állana, — de akkor a deákok elinná a —

kollegiumot, vagy pedig a fizetést átháritának — a Rákóczi — haragra! Lezájlottak a választások s az ifjúság zajos napjai elmúltak s mulatozás helyett a szorgalmas tanulmányozáshoz fogott. Én nem is tudom, hogy mi lesz ebből az ifjúságból, melynek 16-20 évig folyton tanulnia kell, hisz már is majdnem felveti öket a sok tudomány!

Thália temploma ismég népsélt. A muzsa papjai és papnői tanyáznak benne. A közönség, mely nem akar a tyukkal lefeküdni, hanem esténként szórakozni vágyik, kellemesen eltöltöti estét a színházban. Flóra, az aranyos, Ibolyka, a gyöngyvirág, Lenke, az eszemadta, Etel, a „megennivaló”, (a „Debr. Ellenőr” szellemus jelzője) s Julcsa... (de itt megálljunk, mert még sajgó perit talál zudítani nyakunkba!) gondoskodnak arról, hogy a n. é. közönség jól mulasson. A n. é. közönség pedig jól mulat — és kritizál. Könnyű nekik, de próbáznak csak játszani!

Piatal gavallérok settenkednek a színház környékén. Édes öröm áraszik el szívüket, ha valamelyik primadonna, vagy egy csinos kardalos nő szemének csillog-tűzét reájok irányozza.

Hát ha még... na de ne tovább, — ök beérik annyival is, ha megtudhatják, hogy a kis Ellingör Ilona mit szokott vacsorálni (rostélyost, foghagymával), s a még kisebb Bo d r o g h i Lina mit szokott reggelizni? (theát, sódarra). S arra is kíváncsiak, hogy micsoda bűbájosággal bírnak a Litzemayer nővérek, hogy kerekdedségük dacára oly könnyedén lebegnek a tánczban, mint felhők közt anapsugár? Hjh! kérem, azt én se tudom megmondani.

En, dacára annak, hogy bejárhatnék valamelyik szerkesztőségi páholyba, mint némely urak teszik ezt, kik azon átlényben szeretnek tündökölni, hogy hok is „h i r l a p i r ó k a” — nem élek e joggal, hanem „demokrata” létemre a nép közét, a „k a k a s - t ü l ö r e” jártam. Ott tudok én igazán mulatni! A „S z e p G a l a t h e a t” adják. A „Klassis” nótát énekel valamelyik csintalan színész, kire azon megjegyzést teszi a mellettem ülő némés-aszszony:

— Nini! hogy emelgeti a szoknyáját, pedig a nélkül is elég rövid!

Hiába, a néppen több a morális érzék, mint bennünk, urakban!

Hűtlen kedvese mellé kerül a borbély legény, a modern Rom eo így szól a lánykához:

— Hűtlen lettél hozzám, és mégis a szemem elé mersz kerülni; ajkaid, e „piruló zarandok”-ok, boldogító igent mondtak egykor, és mégis megcsalál!

Julia elpirul. A további szemrehányásokat azonban elhallgatattja a tomboló tavihar, a színész nő meghajtja magát a szinpadon s a függöny legördül s a publikum a színházból kigördül.

Este van, az az éjszaka. Szürke felbök mögül kicsillan egy-egy csillag fénye. A mulató-helyeken sir a hegedű, szilaj hangok dalolják az „Erger, Berger, Schosberger...” t. Mi h a s z n a ott szundikál az utca-sarkon s alussza az igazak édes álmát.

— „Mér? Mert r ö n d n e k m u s z á j l ö n n y i!”

Katángkoró.

Helyi hírek.

* A kaszáló-ügy megoldása... vagy e megoldásnak legalább megismerése — ugy látszik — kezdetét vette. Gr. Degefeld főispán ugyanis, mint a kit a miniszter azon kény es helyzetbe juttatott, hogy a kaszáló-kérdésre végre valahára oly feleletet találjon, mely kielégítse egy a város, mint a baromtarto és nem tartó gazdákat: tegnap átiratot intézett Debreczen sz. kir. városának köztörv. bizottságához, azon felhívással, hogy a közgyűlésből megbizottak választassanak a bonyodalmas pörökre alkalmat adott ügynek kiegyezkedés utján való elintézésére. — Igen sajnálatos, hogy az átirattal egyidejűleg nem hivatott fel a kaszáló-birtokosok összessége is megbizottjainak választására. Mint tényt jelezzük, hogy a kaszáló-birtokosok egyrésze népgyűlés tartását tervezi, melyen megállapodások történének a kaszáló-ügyet illetőleg s e megállapodásokat utasításul nyervén, választatnának meg a kaszáló birtokosság megbizottjai. Részünkről — a hangulatot ismerve — attól félünk, hogy miuden fel oly mereven ragaszkodik érdekeihez, hogy a megoldás elvgre is a királyi biztosra marad. Kivált a baromtarto gazdák mondogatják, — hogy inkább intézkedjék a kir. biztos erőszakkal, minthogy az utódok öket átkozzák egy esetleg Debreczen baromtartását teljesen tönkretévó meg egyezésért. Részünkről érdeklődve várjuk az ügy kifejlésének minden mozzanatát.

* A helyi vasut új menetrendje. A helyi vasutnál máti fogva új menetrend lépett életbe, mely az eddigittől főként a délelőtti menetekre nézve tér el. Az első vonat reggel 6 óra 30 perczkor indul az államasutttól, ez és még a 7 ó. 30 p. a 9 ó. a 10 óra. 50 p. és a 11 óra 49 perczkor induló mennek d. e. a nagyerdőre, a 10 órakor induló a gőzmalomig, a 8 óra 25 perczkor, induló pedig csak a Csokonai szobrig megy. A délutáni menetrendben annyi változás történt, hogy a 27-28, a 43-44 és a 47-48-ik számú vonatok be lettek szüntetve és helyette este 9 ó. 14 perczkor az államasutttól induló 49. sz. vonat csak a gőzmalomig megy ki. Az utcasarkokra kifüggesztett új menetrend-hirdetéseken a vörössel nyomott számok a változásokat jelelik.

* Mészöly Gőza, jeles festőnk, tegnap éjjel utazott el városunkból. Ittélte alatt két képet rajzolt a trónörökös könyve számára: a nagyerdei lövőházat és a szobozló-ut magaslátóról Debreczen látképet. Tavasszal ismét visszatér városunkba s hortobágyi tájképeket fog rajzolni, melyek valószínűleg méltó párját képezendik az ő hies katonai tájképeinek.

* Kálmán napján tegnap, a tisztelgők egész serege jelent meg üdvözölés végett. Könyves Tóth Kálmán, Nemes Kálmán, Beér Kálmán és Mészáros Kálmán uraknál.

* A tegnap elfogott s vérig vert egyén z s e b m e t z ö v o l t.

* A város ötos fogatának számszáma. Valami zsidó gyerek, ki tolfosztás helyett az irótolhoz nyult, ki annyit ért a löszerszám megkritizálásához, m mint a hajdu a harangöntéshez, ismerteti a „N e m z e t”-ben az országos kiállításra felküldött ötos fogatot. „O z c i k k e t a „D e b r e c z e n i E l l e n ö r” hétfői számába átvette, a nélkül, hogy kitörülte volna azt a baklövést, mely a cikik végében foglaltatik, — hol ugyanis ez olva ható: „Im a hies város, melynek polgárai büszkébék a római civisné s a mely diszfogatnak elfogadott ugyan német landauert, mert ez az elképzelhető legnagyobb hintó, de a szerszámokat a tizlés ellenére s allan-

g o z t a f e l a u n y i r a, csak azért, hogy meglassák, hogy nem kórus a gazdája”. Az izlés elleni szerszám-díszítés csak azt jegyezzük meg, hogy a szironyos ösmagyar löszerszám mely az ötos fogat lovain látható — ösmagyar díszítés s ezt már csak itt tudják elkészíteni. Megengedjük, hogy az illető K ö b i még ilyet nem látott, szépségét felfogni nem tudja, de abból nem következik, hogy a szironyos díszítés szép ne lenne!

* Az országos kiállítás és a tanügy. Ide s tova vége lesz az orz. kiállításnak. Ezt bizonyítja az a körülmény, hogy a bíráló bizottságok már kihirdették az eredményt. S válljuk be, hogy ez a felekezeti tanügyi kiállításra nem kielégítő. Bár mit mondjanak is, hogy az államiskolák így meg amgy nem díjaztatnak, mi nyiltan kimondjuk, hogy épen e miatt nem tüntették ki épen az ev. ref. felekezeti kiállítóit sem. Igaz, hogy Debreczenben kitüntetést nyert az ev. ref. iskolaszék, de azt hisszük, hogy maga az iskolaszék sem követele s nem is követeli a kitüntetést, mert hiszen ö csak felküldte a tárgyakat, L é v a i Lajos kitünő földrajzi taneszköze, T ö t h Lajos feltűntést keltett betűi stb. fel sem említették stb. Ez mindenesetre le fogja lohasztani a tanítók munkakédvét s nem fogják ezentul őrös idejüket arra szentelni, hogy mi jót és hasznost tehetnek a népnevelés ügyének. Az elégtelenség általános. Ez különben mutatkozott már akkor, midőn a kiállítás rendező bizottság azon tényre, köztudomásu lett, hogy a felekezeti iskolák és tanítók munkálatai vagy egyenesen vissza lettek utasítva, vagy eldobáltak a sarokba, vagy csomagolatlanu bevettek az asztalok alatt. Igy könnyű volt a nem versenyö államnak kitűnni, ily nem volt nehéz elmellőzni a felekezeteiket! Igazság részrehajlatlanság — ubi fuisti?

* Színház. Tegnap — szép számú közönség előtt — „G a s p a r o n e” adatott. Spanyol i Lenke (Karlotta), Gyöngyi (Baboleni Mazoni), Sajó E. (Erminio grf), Bodroginé (Zenobia) a szokott sikerrel játszották szerepeiket, — K á p o l n a y (Bénozdó) s B á c s k a y Julcsa (Sz óra) az alkalmossal is gyöngéek voltak. Az első felvonásban előforduló „T a r a n t e l l a” ballet-tánczot a Litzemayer nővéreknek a közönség óhajára meg kellett ismételni.

* A szomszédból. A margittai iparos-tanocsk-iskola mult h 27-én nyitott meg. A megnyitáson a margittai iparosok szép számmal voltak jelen. — H a l á l o z á s. Szer v á n s z k y Jenő, margittai ifju aljárás-bíró, sorvadás következtében elhalt. — G y i l k o s s á g. Nyüveden Kurucz S. nevű román napszámos, szép fiatal ember, alaptalan és tul-ságos féltekénységből, a mult héten megfojtotta és a remítőt tett után önként jelentkezett a bíróságnál, hol letartóztatták. — E m b e r ö l é s. Bagamerban szept. 27-én véres verekedés támadt, melyben Vida József súlyosan megsebesült, K o v á c s S á n d o r pedig a verekedésben kapott sebei következtében folyó hó 4-én elhalt. — A h a l á l t h o z ó m u l a t s á g. Nagyváradon Kovacsok Pál péklegények kártyázás közben összeveszttek s Kovacsok az asztalon levő boros üveget Kovacs fejéhez vágta, kinek arczát rögtön a vér borította el, s hétfőn a vérvésztes következtében meghalt. — S z ű r e t. A nagyváradi szőlőhegyeken a szüretelések bevégezödek A szőlősgazdák mind a mennyiséggel, mind a minőséggel megvannak elégedve. A must ára 10—11 frt között ingadozik.

* A színház köréből Ma és holnap „D e n i s e” adatik, melynek meséjét tegnap a lapokban közöltük. Pénteken a „Koldusdiák”

kerül színe, szombato Bérlét hirdetés. számától folytatlag 14 (hét kis bérlőfolyan frt. Középpály: 367, 227 frt 50 kr. Elsőre 50 kr. Másodrendű 50 frt. Zártárszék: 52 Eneleti zártárszék: 43 Husz előadásra (egy hóly: 90 frt. Középpály: 40 frt. Elsőtámlák: 12 frt. Földszinti zártárszék: 6 frt. Bérlés a színházi pénztárnál östig.

* Dáko román-gy. Az oláh papok, tanítótokosok f. hó 2-án nélest tartottak szilágyi ségben, azonban a járnak sikerült öket szét.

* Simonffy Imre. czen város polgármestében Szegebre érkezett rándult H.-M.-Vásárh tisztelettel Szabad o mesternél és ez alkálvárosháza helyiségeit, deledől nem találva Káily Albert főispánt, telet. Simonffy Imre gányjellegű.

* A központi árvevi legujabb számvetés 65 kr. Kiadás: 37780 radvány: 4481 frt 91 levleken: 106649 frt 46 1/2 kr. Maradvány: A többi szám alatti k tál mellőzzük.

* Czukros lo. Ne czukorral, mert nagyon hajdu-böszörményi csenyira hozzá szokott a hork nem kapott czukrofület harapta a lejes o

* Kossuth Lajos o csakugyan az iparoskörben lesznek kiállítva, s laghy Vilma művészne den díj nélkül engedte ségének egy részét, az tidij kedvezményben fo

* Placczárk. Az tartott betavasárról: 1 mm. buza 1 mm. kétszeres 1 mm. rozs 1 mm. árpa 1 mm. zab 1 mm. tengeri 1 mm. köles 1 zsák burgonya 1 mm. szalonna 1 mm. haj

* Husárak megállo október 14-től 21-ig 34-nél czegled-utczán 259 Rszc Györgynél csapó- szater 6. sz. alatt. 46 czegled-utca 55 sz. alalt, Böldög Istvánnál Balogh Jánosnál rózs Gábornál csapó-utca Magyar Gábornál piac 1 köser szék és 2 orthe Minden többi 20 bejelen pedig 44 kr. J e g y

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

„BARNA LÁNYKA” dalaiból.

XXXIII.

Ne legyen szivem, virága Zöld pázsitos partnak, — S te lányka a virág kelyhén Tündökölő harmat... Napsugárral a kis cseppek Mind a légbe szállnak, — S a kis virág — bánatában — Eihervad — elszárad... Oh! ne legyen erdő fája, Se level az ágon... Késő őszszel a lombokat Hervadozni látom, — Lebullanak a levelek, Belcpik a földet... — Igy kellene én nekem is, Elválnom te töled...

Néma, sötét, bus koporsó — Legyen az én szivem... Megörzi az a halottat Mindörökre — hiven — S a szép halott — barna lányka Telégy — telégy abba — Mert a halott koporsóját Soha el nem hagyja!... (Budapest, 885. 3/10)

Aszalay Dániel.

Horgasi Boldizsár kinszenvedési.

Irta: Dr. Györy Elek.

III.

Néhány percz mulva Hőpitvary Endre is arra sétált.

Luiza intett testvérének és Endre a Luiza melletti üres széket helyet foglalt.

— Neheztel még Béla Bertára? — Oh édes Lizám a mi azt illeti, felélt Endre nevetve — az bizony nagyon hajlandó volna kibékülni. Előszöri felbőzkenkedését ugy is megbánta, azok után pedig, miket versenytársával Horós vagy, hogy hívják-ról mondtam neki, nevétségesnek találta sértődését.

— És mégsem kér bocsánatot? — Tudod Luizám, most már restelli tetét és nem mer Berta kisasszonyhoz közeleni.

Majd segítségünk rajtok — szölt nevetve Luiza — hid el Bertát a következő négyesre. ö még nincs foglalkozva. Bélával pedig hivás el engem valahogyan, hanem ne szólj ám aztán, hogy én mondtam.

— A világrét sem. Már megyek. — Csak várj egy kissé, hisz még azt sem tudod, hogy mit akarok. Béla lesz átlénelened, hanem tánczosnédről ne szólj.

— Jól van, értem — szölt elsietve Endre. Béla ismét itt volt, de most is csak künn sétált a platánok alatt.

Jelt adnak a következő négyesre. Lélekszakadtában rohanik ki Endre, épen Bélával szemközt.

— No, no mi bajod? — szölt ez, a mint ugy feléje rohanni látta, — Barátom tánczolsz? nem tánczolsz? — Nem.

— Béla neked kell tánczolni, mindjárt elkezdek és nekem nincs átlénelened, csak megteszed barátodnak.

— Keress mást, hisz már ugy sem kapnék tánczosné.

— Dehogynem. Barátom a nővéremnek még nincs tánczos.

— Nővéreinek? — kérdé bámulva Béla.

— Igen, ha te nem jössz, szegénynek perezszelmet kell árulnia.

— Ugy már megyek. — Es vitte be karofogva, nagy diadallal Endre barátját.

Utközben azonban egyszerre megállt Béla. — Nos? kérdé Endre.

— Ki a tánczosné? — Endre mondott valakit s Béla felkérte Luizát.

A párok sorakoztak, Endre tánczosnéja után sietett. Épen megszölaít a négyes zenéje, midőn Bélának átlénelene megjelent.

Bélának első perczben harag villant meg szemében, de szemei az átlénelenes ragyogó szempárral találkozáván, pir borította el arczát. Zavartságában el is feledte kezét tánczosnéjának adni.

— Ön nagyon figyelmetlen ma Zsellei ur — szölt Luiza nehezéül hangon.

Néhány percz mulva pedig Endrének kellett megszölaínia: — Nagysád kérem a táme desdames következik.

Berta elpirult és hirtelen odanyujtotta balkezét Luizának, de ismét el kellett ürülnie, az a másik kéz, mely kis kezére várakozott, már nem Bertáé volt.

Midőn e két kéz érintkezett, a pillantások önkénytelenül találkoztak: — Eocsánat — rebégé Béla.

Az ifjunak szive erősen dobogott, mert egy gyöngéd kéz szorítás volt a felelet, de arról is elfeledkezett, hogy tánczosnéja nyujti feléje kezét.

— Még haragszom Zsellei ur, ha iij irtozatos figyelmetlen lesz — szölt Luiza mosolyogva.

Béla ismét nem tudott egyebet mondani mint: — Bocsánat!

ihlett ujjaival rántotta hálósüvegét.

De minthogy a tő a spikája is jól átfült Bódi barátunk, miután földhöz vágta a kormos tintett ujjait, mint egy Felugrott székéről lábálán fel s alá sétált, zeit morzsolta s elégedet keresztl több ízben a kápált költeményt.

Mikor már ötször kezdte szemforgató pátb Fürtei feketék, mint a Gyilkos lenne a levágó Bájos szemei setét ejk De óh nekem mondták

Ajkai pirosak, mint a De nemák számomra Szive egy teli befagyó S szerelmem rajta árva

Oh bájos lény mint d Hogy ily hagyd eped Fájdalom már olyan Pedig szerelmem, min

A fájdalom köve óh Pedig általd lehetne Oh tündéri anygal, ha Kin sebére mézbaisza

Kinaim közt sóhajtok Kebelemben zúgó sze Mely capdossa szerel S elégeti reményem v

— Oh mily gyöny borult ház az ablakon ményvirágok nyilnak és Berta! Berta! ha még

kerül színe, szombaton pedig „Hamupipóka”. Bérlet hirdetés. A folyóberlet 21-ik számától folytatásig 140 előadásra idényberlet (hét kis bérletfolyam) Családi páholy: 525 frt. Középpáholy: 367 frt 50 krt. Felsőpáholy: 227 frt 50 krt. Elsőrendű támlaszék: 87 frt 50 krt. Másodrendű támlaszék 70 frt. Földszinti zártzék: 52 forint ötven krajczár. Eneleti zártzék: 43 forint 75 krajczár. — Husz előadásra (egy bérletfolyam.) Családi páholy: 90 frt. Középpáholy: 60 frt. Felsőtámlaszék: 40 frt. Elsőtámlaszék: 15 frt. Másodtámlaszék: 12 frt. Földszinti zártzék: 8 frt. Eneleti zártzék: 6 frt. Bérlet iránt intézkedni lehet a színházi pénztárnál naponként reggel 9-től estig.

* Dáko román-gyűlés Szilágymegyében: Az oláh papok, tanítók és tekintélyesebb birtokosok f. hó 2-án népes magyarelleness gyűlést tartottak szilágymegyei Balázsháza közepén, azonban a járásbeli derék szolgabírónak sikerült őket szétgrazsánani.

* Simonffy Imre, kir tanácsos, Debreczen város polgármestere, okt. 11-én átutazóban Szegedre érkezett és a nap folyamán átrándult H.-M.-Vásárhelyre. Aznap délelőtti tisztelgett Szabadó János helyett. polgármesternél és ez alkalommal megtekintette a város háza helyiségeit. A polgármester ur, délelőtti nem találva hivatalos helyiségében Kállay Albert főispánt, délután tette nála tisztelgett. Simonffy Imre látogatása egészen magánjellegű.

* A központi árva takarékpénztár ezen évi legújabb számvetése: Bevét: 42270 frt 65 kr. Kiadás: 37780 frt 70 és 1/2 kr. Maradvány: 4481 frt 91 1/2 kr. Beadvány adós levelekben: 106649 frt 39 kr. Kiadás: 12178 frt 46 1/2 kr. Maradvány: 94471 frt 12 1/2 kr. A többi szám alatti kisebb pénztárakat ezuttal mellőzzük.

* Czukros ló. Nem jó a lovat elkapatni czukrossal, mert nagyon inyeczk lesz, miut egy hajdu-böszörményi csendőrvő, a mely annyira hozzá szokott ahoz, hogy közelebb, mikor nem kapott czukrot, tulajdon gondviselője fület harapta le egész tövéből.

* Kossuth Lajos olajfestmény arcképei csakugyan az iparoskór piacutczai helyiségekben lesznek kiállítva, a kőr igazgatósága Parlaghy Vilma művész nő felkérésére folytan minden díj nélkül engedte e czélel a kőr helyiségének egy részét, az iparoskór tagjai beletidij kedvezményben fognak részeseülni.

* Piaczárak. Az 1885. okt. 13-án megtartott hetivásárról:

1 mm. buza	7.00, 6.79, 6.40,
1 mm. kétszeres	5.80, 5.60, 5.40,
1 mm. rozs	5.40, 5.30, 5.20,
1 mm. árpa	5.00, 4.80, 4.60,
1 mm. zab	5.70, 5.60, 5.40,
1 mm. tengeri	4.50, 4.40, 4.30,
1 mm. köles	5.50, 5.25, 5.00,
1 zsák burgonya	1.20,
1 mm. szalonna	58.00, 56.00, 54.00,
1 mm. hajt	58.00, 56.00, 54.00,

* Husárok megállapitva s bejelentve 1885 október 14-től 21-ig 34—42 kr. Rác Györgynél czegled-utczán 2599. szám alatt. 42 kr. Rác Györgynél csapó-utczá 10 sz. alatt, rózsater 6. sz. alatt. 46 kr. Magyar Gábornál czegled-utczá 55 sz. alatt, dedó-utczá 125 sz. alatt, Böldög Istvánnál rózsater 12 sz. alatt, Balogh Jánosnál rózsater 10 sz. alatt, Rác Gábornál csapó-utczá 794. sz. alatt. 48 kr. Magyar Gábornál piac 1 székbea — továbbá 1 köser szék és 2 orthodox székben a piacon. Minden többi 20 bejelentett mézárzésekben pedig 44 kr. J e g y z e t : Magyar Gábor

három székben 1 kiló hus nyomtaték nélkül 8 krral drágább.

* Egy fiatal ember, főiskolai tanuló, ki a német, francia és olasz nyelveket bírja s ezekből órákat is tud adni, mint nevelő, vagy correpetitor szerény feltételek mellett alkalmazást keres.

Hazánk s a külföld.

— Építik az országházat. Minden ünnepe, szokások ceremónia nélkül kezdtek meg a monumentális új országház alapvető munkálatait. A rengeteg építkező téren, melynek határai körökörül ki vannak jelölve s a mely az akademia-utczától a füstölő gyárpületekig s a külső nádor-utczá legutolsó keresztutczájáig egész az alsó rakodó partig terjed, egész éven át csönd urakodott. Csak az építkezési irodában egy keskeny, kétemeletes téglafalu épületben folyt az előkészítő munka. Az első emelet csinosan berendezett termeiben a nagy bizottság tartotta ülésit Tisza Lajos gróf elnökölte alatt, a második emeletet az építkezési vezetője Steindl Imre tanár foglalta el törzskarával. Eddig csak a mérnökök munkája folyt, hétéfn megkezdődött az ásó és kapamunkája is. Rajával lepték el a szekerek és napzámosok az ípitkezési iroda épületétől fölfelé elérjedő nagy teret, melyen az új országház állani fog. A legelső munka az alap megásása lesz, a mely körülbelül négy hetet fog igénybe venni. Negyvenezer köbméter földet kell a helyéről kiemelni: a munkát százötven napszamos végzi ugyanannyi szekerrel. Az első ásások rossz törmelkes földet hoztak napvilágra. Az első ásócsapás megtörtént az új országház alapjaiban, egy nemzedék vőnül meg, míg a nagyszőrű épület elkészül, de ha rendkívüli akadályok nem merülnek föl, tíz év múlva e nemzedék utódi büszkén tekinthetnek a magyar törvényhozas pompás palotájára.

— Jókai a trónörökösönél. Rudolf trónörökös, midőn a pályaháza érkezett, reggeli kilenczefél órára kérte magához könyvének szerkesztőjét. Jókai ezt nem jól hallotta s már reggel hét órákor megjelent a királyi várban. A trónörökös azonban már akkor fenn volt s szokott reggeli viseletében fogadta a szerkesztőt, ki hosszabb előterjesztést tett az eddig kész munkálatokról, a mikkel a királyi teljesen meg volt elégedve s több függőben levő kérdést azonnal elintéztett, úgy hogy a mű első füzetének kiadása ez évben biztosan megkezdhető lesz. Ö fensége megígérte, hogy november első napjaiban, midőn a kiállítás ünnepélyes berekesztése végett Budapestre visszatér, e napjai-mű bizottságait is össze fogja hívni s az eddig elkészített nap-számú és művészi kivitelű rajkokat szemle alá veendő. A művészek névsorára azt mondá, hogy azok igazán fényes nevek; a kiket az az ifjabbak közül nem ismert, azokról felvilágosítást adott, azután megígérte, hogy fenséges nejeinek rajzaival is fogja gazdagítani a Magyarországról szóló köteteket, a mik különösen erdélyi tájakra vonatkoznak s a trónörökös által megírandó szöveget illusztrálják.

— Az Andromeda ködfölt új csillaga. Az eddig megállapodások szerint az új csillag aug. 13-án meg nem volt látható; ellenben aug. 17-én Guly roueni tanár látta. A csillag elinte 16-od nagyságu és meglehetősen vöröses volt; szept. 10-én nyolczad rangu csillaggá hanyatlott, szept. 30-án már csak 9.5-ed nagyságu volt. A megfigyelések sokkal kevesebb eredményre vezettek, mint várni lehetett volna. Ezekből a megfigyelésekből ki derül, hogy a ködfölt az Andromedában teljesen változatlan maradt, a csillag felvillanását tehát nem a kódnagy megrúsdóése okozta.

maradni akkor... akkor egy másikat csinállok! — monológ-sájt elragadtatásban Bódi barátunk. Elévt szép levél papirt s a mint tisztázta a verset, még folyvást méregette ujján és bajos lett volna vele elhitetni, hogy jobb mű létezzék a világon. Végre tisztába is le volt írva, még egyszer elolvasta, és burokba tette. Alig írta rá egy lap címét, midőn gertyája, nem állhatván tovább ellent vágyának, elaludt. Nagyon csábító volt rá nézve az ágy közelébe, és szépen belehuzta magát, t. i. a tartóba. Bódi barátunk kénytelen volt szinte lefeküdni. De az álom! az kerülte szeméit. Ezer meg ezer kép vonult el előtte. Látta Bertát költeménye felett könyezni. Élmet hozzá. Könyvezve borult kebelére. Azután ismét változott a kép s így mult el az éj a legszebb álmodozások közt. Alig kelt fel a nap, ő is követte a példát. Most azonban kivette a költeményt a levél burokból és szépen tárczájába illesztette. Elhatározta, hogy személyesen, fogja elvinni és azonnal feleletet kér, ő nem várakozik, a versnek gyorsan kell megjelenni, mert egy új élet függ tőle. Kilenczór irodába kellett menni, ennél fogva ő egy félórával előbb beállított egy szerkesztőhöz. De mikor kijött az ajtón, harag villámok fénylettek szemében. — A szemtelen! — mormogta fogai között. A szerkesztő t. i. azon brutális emberek közé tartozott, kik elég gorbábak azonnal megmondani, hogy a költemény nem használható.

(Folyt. köv.)

E ködfölt csillagainak egyike hirtelen gyapodott fényben, míg a földről nézve a hatodik nagyságu elérte és aztán lassankint ismét fogyni kezdett. Az eset hasonló ahhoz, a mely a mi napunknál mutatkoznék, ha kevés nap vagy óra alatt fényének és így melegének is 50—100 szorosával gyarapodnék és ezt a gyarapodást lassankint ismét elveszitené. Mindenki elismeri, hogy ez világ-katasztrófát jelentene, mely nem vagy öt száz évtizednek, hanem irtóztató mechanikai hatásnak lenne a műve. Es minden valószínűség szerint az Andromeda új csillagában is ilyenfelet látnunk. Már az az álló csillagvilág is, melyhez a mi napunk tartozik, nem maradandó rendszer abban az értelemben, a mint ez a bolygó rendszerről áll, de a sűrűn egymáshoz szoruló, gazdag csillagcsoportnál az állandóság folytonosságáról alig lehet szó. Ott időközönként előfordul egyes csillagok ériatkezése és az ily összeütkezés következesének mindig irtóztatos hőfejesztéssel kell járnia s az érintkező tömegek fénytengerben usznak. Ily összeütközésnek folyt le valószínűleg az Andromeda ködfölt központi részéhez közel álló sok ezer csillag kettévészése; mely ráuk nézve, kik szerencsére az esemény színelhelyétől megeméhetetlen távol-ságban vagyunk, egy csillagpont villanása által vált megfigyelhetővé.

— Huszonnegy órá or. Amerikában és Angliában több idő óta foglalkoznak már azszal a kérdéssel, hogy az órákat ne egytől tizenkettőig, hanem egytől huszonnegyig számítsák a mi az időszámítást jelentékenyen egyszerűsítendé. Osborn e drezdai órásnak a találmánya: a huszonnegy órá or. Az új órának két mutató lapja van egymás felett. A felső, mozdulatlan lapon a számk helyén apró nyilások vannak, amelyen keresztül látszanak az az alsó mozgatható lap számai. Ezek a számok így vannak elhelyezve, hogy egyszerre csak egytől tizenkettőig, vagy pedig csak tizenkettőtől huszonnegyig látható a számsor. Delelőtt az első sorozatra, délután az utóbbira van szükség, déiben tehát az alsó mozgatható számlap mindig egyet fordul. Az angol vasutak tudvalevőleg már a huszonnegy órá időszámítást használják.

— Tanár és szerkesztő. Szatmármegyében átalános ismét ember dr. Lukács tanár, ki nemzetellenes érzelmeinek nyilant kifejezést adott. Szatmáron volt fogymnasiumi tanár, honnét a vallás és közoktatásügyi miniszter elhelyezte Lócserre. Lukács azonban nem ment el, mert időközben egy gör. keleti egyházközség megválasztotta papjának. A megválasztást elfogadta s rögtön megindított Szatmáron egy „Revisita Católica” című folyóiratot, melyből az első szám megjelent. Ebben magát dr. Vasiliu Lucaciunnak írja és Szatmár helyett az oláh elnevezést S a t u - M a r e t használja. A füzet egyházi kérdésekkel foglalkozik.

— A bolgár fejedelem — mint távirás. Sándor bolgár fejedelem — mint a „B. H.” tudósítója írja — fejedelmi lakában a távirászi teendőket maga végzi. Bizonyára ő az első fejedelem, ki erre a munkára vállalkozott.

— Értékes lelet a Tiberben. A római lapok írják, hogy a Tiber folyó partján építkezések s átások alkalmával napról napra találnak leleteket. Így a napokban is a munkások egy igen érdekes leletre bukkantak, melyet aztán egy buvár felhozott a vízből. Ez nem egyéb, mint egy erezből öntött Bachus, mely csaknem egészen be volt vonva kavics ülepedéssel. Pinellio olasz ércöntő megistította a leletet s a részékek megállapították, hogy az a római birodalom virágzó korából ered, csupán az egyik kar van utólag készitve s ez már a római birodalom hanyatlásának korszakából származik.

— Bátor leány. A jelen pillanatban mikor a kolera már szűnőfélben van Spanyolországban s több nyugalommal gondolnak az elmúlt hónapok borzalmaira, a spanyol lapok egy tizenkét éves kis hőnőről beszélnek, ki a ragály alatt oly csodálatos magaviselet tanusított, hogy a király a jótékonyágért járó II. osztályu keresztel diszította ki. A kis leányt Concepcion Inevának hívják s Va palmaban lakik Saragossa mellett. A faluban legelőször a tanító s neje betegedtek meg, s míg a házat mindenki kerülte, a kis Concepcion a betegeket halálukig ápolta s azután a pappal és az orvossal együtt kivitte őket a temetőbe. Másnap megbetegedett a leány atyja, azután anyja s mindketten meghaltak. A leány egy perczig sem távozott szüleitől s mikor arra lett, egy tehetsélen nagyanya, három kis öcsés, s egy négy hónaos testvérke gondolai szakadtak rá. Concepcion a csecsemőtjé kecsketejjel táplálta. A szülők halála után pár héttel meghalt a középső testvér, maga vitte ki a temetőbe. Pár nap múlva elhalt a másik testvér is, míg a harmadikat sikerült öneláldozó ápolása által megmentenie.

— Rövid hírek. Csepében (Ugocsa-megye) Kopuszinsky Károly Fried Salamon pócselédjét e hó 4-én hatlövetű revolyerrel mellbe lötte. A leány, kivel viszonyban volt, hűtlen lett hozzá s ezért követte el a gyilkosságot. — Szolnokon e hó 4-én Nagy Ambrus odavál költözve agyonszúrta J. Nagy Lászlót, kivel a miatt veszett össze, hogy az utóbbi kártyán elnyerte pipáját. — Zomborban e hó 7-én éjjel tűz támadt, mely két házat elhamvasztott. — Szegeden orvos gyógyszerészegetlen van alakulóban. — Garam-Lök ref. egyháza nov. hó 1-én 100 éves jubileumot ünnepel, mely az egyház alakulásával áll kapcsolatban. — Prosznitzban három magára hagyott gyermek játék közben meggyújtotta egy szoba butorait s közülök kettő megfulladt a füstben.

Muzsák.

— A magyar tudományos akadémiá II. (bölcselet társadalom és történettudományi) osztálya Pulszky Ferencz elnökölte alatt hétéfn délután ülést tartott. Ortway Tivadar levelező tag „A prae-historicus kőeszközök régiségjellegerő” címü értekezését olvasta fel. Az előadás élénk tetszést keltett. Utána érdekes székfoglaló következett. Kovács Gyula I. tag: „Tizennegyedik századbeli magyar házassági per” czimén olvasta föl terjedelmes és szellemes értekezését. — Kitalított oláh lap A külföldi címek alatt már negyzben kitalított „Romania Libera” címü dáko-román hírlap újabban Bukarestben „Piugaru” czim alatt indult meg. A közlekedésügyi miniszter figyelmeztet a postahivatalokat, hogy az ujcim alatt hozzájuk netán érkező lappeldányokat ne kézbesítsék, hanem postaigazgatóságokhoz küldjék. — Előfizetési felhívások. Pap Zoltán, Szegedről, előfizetési felhívás bocsátott ki költeményeire. Előfizetési ára 1 frt, mely decz. 1-ig küldendő a „szegedi kézművesbank”-ba. E. Szabó Lajos „Első Akkorodok” cz. költemény-füzere hirdet előfizetést. Egy füzöt példány ára 1 frt 20 kr, mely Bpestre II. kerület csalgány-utczá 13 szám alá küldendő.

Közgazdaság.

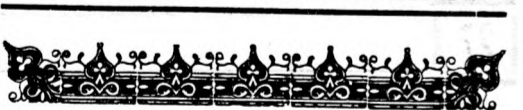
— Budapesti sörtesvásár. Kőbánya okt. 12. Az üzlet élénk. — Magyar urasági öreg nehéz 41.—42.50— frtig, magyar urasági fiatal nehéz 44.—45.— frtig, magy. uras. fiatal közép 45.—46.— frtig, magy. uras. fiatal könnyű 47.—48.— frtig, magyar szedett nehéz 43.—44.— frtig, magyar szedett közép 44.—45.— frtig, magy, szedett könnyű 46.—47.— frtig, romániai átmeneti bakonyi nehéz 37.—38.— frtig, rom. átmeneti eredeti közép 38—38.50 frtig, szerbiai átmenet nehéz 45—45.50 frtig, szerb. átmeneti könnyű 46.—46.50 frtig hízó a vasutról mázsálva 28.—30 — frtig, hízó 1 fél éves élőulnyban 49/0 —. hízó két éves élőulnyban —. frtig, makkos sertés élőulnyban, 46% levonással frtig. Az árak hizalt sertéseknél páronkint 45 kiló és 1%-os levonással métermázsánként értendőek. Romániai és szerbiai sörteseknél, melyek mint átmenetiek adattak el a vevőnek, páronkint 3 arany várn fejében megértették.

Apró-cseprő.

Szeretlek Ilonka? — Kérdi a legény, S remegve nyujtja által róssa csokrát... Rózsája helyt lel a leány szívében. Szeretlek Ilonka? szól a gazdag ur, Imit ez ésszer, oly szépen ragyog rád! És a virág azennal porba hull! Gili Balázs. A ki szeret, szeretni akar — s tovább nem akar menni. Leisewitz.

— Az élesztő eltartása. Jó minőségű élesztő, mely a górcső alatt sem mutat változást, 36 óra alatt kétszer kemény kútvízzel, mely jégben lett lehűtve, jól átmosatik és erősen kipréseltetik. Ezután malatapor készitunk, azon a malatát sűrű szítan átszítaljuk és ezen malataporral az élesztőt addig gyurjuk míg csak kepes a malataporból magába venni s apróra morzsolódik. Ezen morzsolékot papinféle fazékba téve s jól beszórolva, használatig jégveremben helyezzük el. Színház. Holnap, csütörtökön, bérlet: 19-ik számban itt másodsor adatik: DENISE új színmű 4 felvonásban.

Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

Fontos, sérvben szenvedőknek!

Ö felsége által szabadalmazott budapesti sérvkötész és orthopédiai műszerész Keleti J. ur. (kinek legújabban feltalált sérvkötője, kitiűő szerkeszténél fogva a fővárosban, különösen pedig az orvosi körökben, oly nagy szenzációt okozott) nagyobbzerűi körutatását tevén e hó 15-én városunkba is érkezik és néhány napi itt tartózkodása alatt sérvben vagy testi csonkításban szenvedőket a »Biká«-hoz czimzett szállodában délután 3 órától 6-ig fogad s a szükséges beteg ápoló eszközzel ellát. Nevezett új találmányu sérvkötőn kívül legújabban lényegesen javított még a hátegyenesítő, müleges láb, görcsérharisnya, anyaméh sérvkötő, anyaméh gyűrű, aranyér kötész, haskötő, köldök-sérvkötő, irigatóz-fecskendő, suspensórium, hallcső, fekvő- és üllő-léggárna.

